

Kultur- och fritidsnämnden

Annika Magnusson
Utvecklingsledare
annika.magnusson@ekero.se

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsberättelse 2020

Dnr KFN21/2

1. Året i korthet

1.2 Resultat

Bruttokostnaden för året är 82,4 mnkr. Nettokostnaden är 65,9 mnkr, vilket är 1,3 mnkr sämre än budgeterat på 64,6 mnkr. Förvaltningen centralt inklusive nämnden visar ett resultat i nivå med budget och enheterna visar ett negativt resultat på 1,3 mnkr. De totala intäkterna understiger budget med 2,3 mnkr och de totala kostnaderna understiger budget med 1 mnkr. Utfallet är starkt påverkat av pandemin då rådande restriktioner har lett till minskade volymer och därmed minskade intäkter för flera verksamheter totalt 3,2 mnkr lägre intäkter än budgeterat. För Ekebyhovs slott minskade intäkterna med 2,4 mnkr jämfört budget vilket motsvarar 52% av budgeterad intäkt. Idrotts- och fritidsanläggningar fick lägre hyresintäkter 0,4 mnkr och Kulturskolan lägre elevintäkter 0,3 mnkr jämfört budget. Bedömningen är att Kultur- och fritidsnämndens verksamheter borträknat effekter av pandemin hade haft en ekonomi i balans.

1.3 Måluppfyllelse

Kultur och fritidsnämnden styrs av Kommunfullmäktiges mål och nämndens egna mål. Nämndens mål är inriktningsmål och anger ett önskat tillstånd som nämnden har att sträva efter. Verksamheternas arbete ska utformas så att de ligger i linje med dessa. I nämndens årliga verksamhetsplan bryts olika aspekter av inriktningsmålen ut och definieras som ett antal delmål (strategier).

Kultur och fritidsnämndens 16 mål har brutits ner i 25 delmål. Av dessa mål är 17 helt uppnådda, ett är delvist uppnått och sju är ej uppnådda.

I en sammanslagning av nämndens mätbara mål för mandatperioden, uppnår Kultur och fritidsnämnden ett snitt på 0,7 poäng i grad av måluppfyllelse för verksamhetsår 2020, vilket ligger mellanbedömningen "delvis uppnått" och "uppnått". För 2019 låg snittet på 0,58 poäng. Vid en hel poäng är samtliga mål uppnådda. Bedömningen är att samtliga mål kommer vara uppnådda vid mandatperiodens slut.

För mer detaljerad redovisning av målen, se bilaga 5.

Kommunfullmäktiges mål för nämnden, 2019-2023 är:

1. Engagera fler vuxna på stan genom ökad samverkan med civilsamhället dvs våra medborgare i form av föräldrar, föreningar, grannsamverkan, m fl.
2. Förbättra tillgängligheten till möteslokaler för pensionärer.
3. Främja ett aktivt föreningsliv i kommunen.
4. Främja och samarbeta med föreningslivet, ridklubbar och idrottsföreningar.
5. Behålla och utveckla området på och kring Skå flygfält (kommunens mark).
6. Planera för fler idrottshallar.
7. Fortsätta utvecklingen av det gemensamma bokningssystemet till att omfatta alla typer av lokaler i kommunen.
8. Fortsätta utvecklingen av kulturhuset under mandatperioden.
9. Samarbeta mellan föreningarna, kommunen, Riksidrottsförbundet, Stockholmsidrotten och allmänna arvsfonden vid anläggningsinvesteringar.
10. Tillsammans med markägare och ridsporten möjliggöra fler ridstigar i kommunen

Nämndens egna antagna mål är:

1. Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig, flexibel och attraktivt biblioteks- och kulturverksamhet.
2. Medborgare, med fokus på barn och ungdomar har tillgång till kulturell verksamhet med god kvalitet.
3. Ungdomar har tillgång till mötesplatser som motsvarar ungas behov.
4. Medborgare, med fokus på barn och ungdomar har tillgång till ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter.
5. Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer göra att dessa blir estetiskt tilltalande, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.
6. Kulturens övärld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål.

1.4 Prioritering och satsningar

Kultur -och fritidsnämndens totala omslutning uppgick 2020 till 64,6 mkr. I inriktningsbudget för 2020 fanns förstärkningar för:

- Idrotts- och fritidsanläggningar. Enheten för anläggningar och lokaler fick ett ökat anslag med 150 000 kr för drift av idrottsanläggningar. Förstärkning av personal har gjorts.
- Krisledningsnämnden avsatte 440 000 kr till en trygghetsatsning för att förebygga ungdomsrelaterade oroligheter under sommaren. Förstärkning av fältarbetet gjordes, vilket bedömdes vara en lyckad insats. Sommaren bedöms inte avvika från tidigare år när det gäller oroligheter och stökigheter. Läs mer under verksamhetsredovisning/fritidsgården.

1.6 Resultat av årets internkontroll

Internkontroll har genomförts enligt antagen plan för 2020. Kontrollen visar att rutiner följts i enlighet med planen utan anmärkning, i fyra av sex kontrollområden. I övriga två har

bristen identifierats och åtgärder har vidtagits för att undvika upprepning. För mer information se rubriken verksamhetsuppföljning/ Internkontroll.

2. Verksamhetsuppföljning

Verksamhetsåret 2020 har präglats mycket av covid-19 epidemin och samtliga av nämndens verksamheter har påverkats av begränsningarna som följde av riktlinjerna för smittspridning.

2.1 Prioriterade uppdrag och västenliga händelser under året.

Biblioteket

Målområden som enheten arbetar för att uppnå:

- Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig, flexibel och attraktivt biblioteks- och kulturverksamhet.

Sammanfattning:

Biblioteksverksamheten har påverkats mycket av covid-19 och smittskyddsriktlinjer som följde därav. På grund av det har biblioteket inte helt kunnat fullfölja sina uppdrag enligt verksamhetsplan 2020. Det arbetet fortsätter under 2021. Biblioteket har utvecklat och förändrat sitt arbetssätt under pandemin, vilket möjliggjort för invånarna att ta del av verksamheten trots de begränsningar som smittskyddsrestriktionerna medfört. På grund av striktare smittskyddsrestriktioner i Region Stockholm stängdes bibliotekslokalerna från och med den 19 december till 25 januari, verksamheten höll öppet för tidsbokade besök.

Biblioteket har beviljats statliga utvecklingsmedel för "Stärkta bibliotek" med syfte att stärka den digitala kompetensen bland äldre och för marknadsföring av biblioteket till personer som inte känner till bibliotekets uppdrag. Ett utvecklingsarbete har planerats och påbörjats. På grund av covid-19 och riktlinjerna som följde avstannade det planerade arbetet. Insatsen var särskilt sårbar eftersom målgruppen var äldre som identifierades som riskgrupp. Utvecklingsarbetet kommer återupptas när smittskyddsläget tillåter. Kulturrådet som beviljat projektmedlen har godkänt framskjutningen av projektet.

Biblioteken har haft normala öppettider fram till den 21 december, men åtgärder har vidtagits för att undvika smittspridning såsom tidsbegränsning vid datorer, ingen hjälp vid datorer/kopiatorer och färre sittplatser. Dessa restriktioner har inneburit en försämrad service för äldre, personer med kognitiv funktionsnedsättning och för personer som är beroende av biblioteken för informationssökning, myndighetsärenden och mänsklig kontakt.

Inför julhelgen skärptes riktlinjerna och båda bibliotekslokalerna stängde och verksamheten gick över till tidsbokade besök för datoranvändning, kopiering och hämtning av bokassar.

Utlåningen av böcker har minskat under perioden i jämförelse med 2019, vilket är en förväntad konsekvens av den sociala distanseringen.

Bibliotekets arbete med att digitalisera tjänsterna har resulterat i hög tillgänglighet av tjänsterna, vilket ligger i deras utvecklingsuppdrag. Biblioteket har under året utvecklat nya arbetssätt som utomhusverksamheten "Kultur i ur och skur", take-away leveranser med hjälp av volontärer samt digital julkalender.

Biblioteket har ett pågående uppdrag som rör utvecklingen av Kulturhuset. Kommunstyrelsen har antagit en plan för hur kulturhusets samtliga ytor ska användas till öppen kulturverksamhet. Genomförandet kommer ske succesivt där Erskinesalens funktion och kvalitet som teater-, bio- och samlingsal är prio ett.

Kulturskola

Målområde som enheten arbetar för att uppnå:

- Medborgare, med fokus på barn och ungdomar har tillgång till kulturell verksamhet med god kvalitet.

Sammanfattning:

Kulturskolan fick ett nytt uppdrag under året och har i enlighet med det utvecklat nya arbetsformer och inriktningar. Digital undervisning introducerades som ett komplement till vanlig undervisning. Sommarlovskurser infördes för första gången i verksamheten med gott resultat. På grund av covid-19 och smittskyddsrestriktionerna som följde blev konserter och uppspel inställda. Under höstterminen kunde en grupp elever inte garanteras alla timmar de betalat för, varvid delar av kursavgiften återbetalades.

Kulturskolan fick i juni ett nytt uppdrag som möjliggjorde ett breddat utbud av kurser för att kunna nå en bredare målgrupp. För att vara en relevant och intressant kultur- och fritidsaktör följer Kulturskolan tidens utveckling och anpassar sitt utbud och sin pedagogik så att den förblir intressant för målgruppen. Kursutbudet behöver vara flexibelt och tillåta förändringar inför varje läsår om behov finns, vilket det nya uppdraget möjliggör. Det nya uppdraget möjliggör också digital undervisning som ett komplement till undervisning på plats.

En ny kursform inrättades i form av sommarkurser för alla åldrar 8-21 år. För ungdomar bestod utbudet även av kurser i låtskrivning, film, teater och folkmusik. 72 elever deltog. Totala antalet platser var 78. Sommarkurserna var lyckade och Kulturskolan kommer fortsättningsvis utveckla konceptet med lov- och kortkurser för att nå en bredare del av målgruppen.

Kulturskolan har under året erbjudit digital undervisning inom vissa ämnen på grund av covid-19. Digital undervisning passar som komplement till vissa ämnen, men pandemin har påskyndat ett utvecklingssprång som kommer att vara till nytta framöver. Digitala lektioner

möjliggjorde också att i stort sett samtliga terminskurser under vårterminen kunde uppfylla garantin om minst 11 lektioner.

På grund av att striktare smittskyddsrestriktioner infördes i region Stockholm i slutet av höstterminen, stoppades lektioner i för elever födda före 2005. Det innebar att ca 70 elever fick en del av terminsavgiften återbetald för att garantin inte kunde uppfyllas bland annat pga stopp för timvikarier, åldersgränser och för att elever tackade nej till digital undervisning. Endast ett fåtal konserter och uppspel i fysisk och digital form har kunnat genomföras under året, vilket skiljer sig från andra år.

Kultur och fritidsnämnden beslutade under 2020 att avgifterna för Kulturskolan ska justeras årligen efter konsumentprisindex.

Ungas mötesplatser-Fritidsgården

Målområden som enheten arbetar för att uppnå:

- Ungdomar har tillgång till mötesplatser som motsvarar ungas behov.

Sammanfattning:

Fritidsgårdarnas verksamhet har pågått under hela året, med anpassningar för smittspridning. Från och med den 19 december stängdes fritidsgårdarnas lokaler, men verksamheten fortsatte med uppsökande verksamhet, utomhusaktiviteter och digital fritidsgård. Nya digitala arbetssätt och former har utvecklats för att erbjuda unga en mötesplats i en tid av social distansering. Besöksantalet har inte minskat vilket var förväntat under den rådande epidemin. Unga som besöker gården värderar den högt, vilket trygghetsenkäter som visar. En ny typ av uppsökande verksamhet, sk "sommarpolare" inrättades för att stävja eventuell oro under sommaren.

Kultur och fritidsförvaltningen genomförde en prioriteringsordning för sina samtliga verksamheter i samband med utbrottet av covid-19. Syftet var att vid eventuellt behov omlokalisera personal från en verksamhet till en annan. Prioriteringsbedömningen gjordes utifrån verksamhetens bedömda samhällsnytta. Fritidsgården värderades som en av förvaltningens viktigaste verksamheter tillsammans med biblioteket och därför eftersträvades fullt öppethållande, vilket också fullföljdes fram till 19 december då smittskyddsrestriktionerna stärktes ytterligare.

Fritidsgårdsverksamheten har präglats mycket av covid-19 och riktlinjerna som följde. Under vårterminen ställdes fredagsaktiviteter in, som disco och filmkväll samt platsbunden verksamhet. Dessa aktiviteter når vanligtvis en grupp ungdomar som inte besöker den ordinarie gårdsverksamheten. Det finns därför skäl att tro att den gruppen har påverkats

särskilt av pandemins restriktioner. Trots det har besöksantalet inte minskat vilket var förväntat.

För att nå unga som inte kommer till fritidsgården infördes "fritidsgård on-line" där olika aktiviteter genomfördes. Onlineverksamheten nådde ett 80-tal ungdomar per tillfälle. Fritidsgården har även livestreamat från gården med upp till 100 personer som tittat live och 236 visningar. Detta är en helt ny form av verksamhet som fritidsgården infört för att i enlighet med sitt uppdrag erbjuda unga mötesplatser som motsvarar ungas behov, även i tider då social distansering råder. Arbetsättet kommer att fortsätta utvecklas och utvärderas. Fritidsgården genomförde i maj en livestreamingsändning i samverkan med BRIS och andra kommuner i länet. Sändningen genomfördes för att synliggöra ungas mående under epidemin.

Fritidsgården arbetar aktivt på nio olika sociala medieplattformar för att nå och kommunicera med unga. De har genomfört en poddsändning en gång i veckan tillsammans med ungdomar som avhandlar olika ungdomsrelaterade frågor.

På grund av de smittskyddsreserestriktioner som rådde inför sommaren förväntades många av kommunens unga vara hemma under sommarlovet. För att förebygga oroligheter samt erbjuda strukturerad fritidsverksamhet under sommaren avsatte Krisledningsnämnden 440 000 kr till en ungdomstrygghetsinsats och Fritidsgården fick ett utökat uppdrag att bedriva fritidsverksamhet under sommaren. Det anställdes en fritidsledare/fältarbetare på deltid och åtta unga vuxna "sommarpolare" motsvarande halvtid under 10 veckor.

Sommarpolarna arbetade under ledning av fritidsgårdens personal med fasta och mobila ungdomsaktiviteter och caféverksamheter för att på så sätt öka vuxennärvaro kvällar och helger runt om i kommunen. Antal ungdomar som deltog i aktiviteterna var i snitt 70 stycken vardagar och 57 stycken fredagar.

Fritidsgårdledningen bedömer att sommarpolarna haft en lugnande effekt ute på gator och torg vilket var syftet. Sommaren bedöms inte avvika från tidigare somrar när det gäller oroligheter och stökigheter.

Från och med den 19 december stängdes fritidsgårdarnas lokaler, men verksamheten fortsatte med uppsökande verksamhet, utomhusaktiviteter och digital fritidsgård.

Under hösten genomfördes en trygghetsenkät som visar att 100% av ungdomarna känner sig trygga i verksamheten, 98% anser att de kan påverka verksamheten och 86% anser att de lärt sig något nytt. Totalt svarade 100 unga.

Idrott och fysisk aktivitet - Enheten för anläggningar och lokaler

Målområden som enheten arbetar för att uppnå:

- Medborgare, med fokus på barn och ungdomar har tillgång till ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter.
- Förbättra tillgängligheten till möteslokaler för pensionärer.
- Främja ett aktivt föreningsliv i kommunen.
- Främja och samarbeta med föreningslivet, ridklubbar och idrottsföreningar.
- Planera för fler idrottshallar.
- Fortsätta utvecklingen av det gemensamma bokningssystemet till att omfatta alla typer av lokaler i kommunen.

Sammanfattning:

Enheten för anläggningar fick förstärkningar i budget för personalförstärkningar i syfte att förbättra servicen på anläggningarna. Enheten har arbetat mycket med planering av badhus och KOM-huset. En tät samverkan med föreningslivet har pågått genom möten kring förbestämda teman och kring frågor som uppstod eftersom. Ett idrottspolitiskt program antogs som utgör en del i arbetet med att planera för fler idrottshallar. Enheten har fört löpnade samtal med föreningarna kring tolkningar av riktlinjer för covid-19. Samtliga idrottsanläggningar tvingades stänga den 21 december efter krav från regionens smittskyddsläkare.

Enheten fick utökningar i budgeten för förstärkning av personal eftersom att Kultur och fritidsförvaltningen har övertagit driftsansvar för ett flertal idrottsanläggningar från Teknik och exploateringskontoret under 2019. Under året har personalförstärkningar gjorts som förbättrat Kultur- och fritidsförvaltningens service på idrottsanläggningarna.

Enheten administrerar föreningars verksamhetsbidrag för barn och ungdomsverksamhet. Antalet aktiviteter har minskat med 16 609 stycken. En aktivitet motsvarar ett barn per aktivitetstillfälle. Minskningen är ett direkt resultat av covid-19 och riktlinjerna som följde.

Enheten har arbetat intensivt med planering av badhuset, både avseende utformningen och underlag till en kommande driftbudget. Arbetet utgör delvis underlag som presenteras för Kommunfullmäktige i februari 2021.

Vidare har enheten deltagit i planeringsarbetet inför byggandet av "Komhuset" (kansli, omklädningsrum och möten) tillsammans med Tekniska kontoret. Husets möteslokaler kommer utöka bokningsbara lokaler för bland annat pensionärer, vilket är ett av målen för mandatperioden.

Under året har två föreläsningar arrangerats för idrottsföreningar, i samverkan med RF SISU Stockholm. Teman var frågor som ligger i linje med idrottsrörelsens värdegrundsarbete. Arbetet ligger i linje med målsättningarna i det idrottspolitiska programmet som antogs under året.

En ny upphandling av simskoleleverantör gjordes inför sommaren 2020 som resulterade i att Spårvägens simförening fick uppdraget. Tidigare har Stockholms kappsimmingsklubb bedrivit simskola i flera år. Simskolans uppdrag och genomförande är det samma.

Kultur och fritidsförvaltningen ingår sedan år 2020 i ett kommunövergripande nätverk för para-idrott med syftet att öka samverkan mellan kommunerna kring frågan. Arbetet innebär att möjligheterna till en aktiv fritid förbättras för kommunens barn med funktionsnedsättningar.

Ett idrottspolitiskt program har under året arbetats fram och antogs av Kommunfullmäktige i september. Programmet syftar till att tydliggöra kommunens idrottspolitiska inriktning under kommande år, vilket ska förbättra invånarnas förutsättningar till idrott. Programmet säger bland annat att Kultur och fritidsnämnden ska ha god kännedom om invånarnas behov och efterfrågan av fysiska aktiviteter. I enlighet med det genomfördes en Kultur och fritidsvaneundersökning bland vuxna invånare i december. Resultaten presenteras under 2021.

Regeringen, Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelsen har löpande under året gått ut med riktlinjer för smittbekämpning av covid-19. Enheten för anläggningar och lokaler har stöttat föreningarna i hur riktlinjerna ska tolkas samt förmedlat information om olika stödresurser som funnits att söka. Arbetet ligger i linje med att stärka föreningslivet och förbättra samverkan mellan dem och kommunen.

På grund av striktare riktlinjer mot smittspridning infördes i Stockholms län vid årets sista dagar, en total nedstängning av samtliga idrottsanläggningar samt allmänhetens åkning för skridskor på spolade banor.

Ekebyhovs slott, Konstnärlig gestaltning och Kulturmiljöer

Målområden som arbetas för att uppnå:

- Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer göra att dessa blir estetiskt tilltalande, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.
- Kulturens övärld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål.

Sammanfattning: Ekebyhovsslott är välbesökt av kommunens invånare. Under året har dock smittskyddsrestriktionerna påverkat restaurang- och konferensverksamheten mycket. Konstprogram har antagits för strandpromenaden i Ekerö centrum och för kommunhuset.

Ekebyhovs slott är en viktig kulturmiljö för kommuninvånarna som kommunen själv äger. Enligt kultur- och fritidsvaneundersökning som genomfördes under 2020 besöker hela 80% av kommunens invånare slottet minst en gång under året, vilket visar att slottet är ett attraktivt utflyktsmål för kommunens invånare.

Ekebyhovsslotts konferens och lunchverksamhet har påverkats mycket av covid-19 och restriktionerna som följde. De flesta inbokade konferenser och privatbokningar för begravningskaffe och bröllop avbokades från mitten av mars. Under våren fortgick lunchserveringen, utan buffé, med servering direkt från köket. Julborden som vanligtvis pågår från början av december fram till jul ställdes in. Slottet erbjöd catering i form av matlådor och julbordsmat i mindre skala.

Föreningsverksamheten på helgerna har inte kunnat genomföras under 2020. Ekebyhovsslott har kunnat ses i Svts julkalender då historien utspelade sig på platsen. Slottet prydde även själva papperskalendern.

Under året har konstprogram för det ombyggda kommunhuset antagits, liksom konstprogram för strandpromenaden i Ekerö centrum. Under 2021 kommer skissförslag för detta tas fram och beslutas om.

Ett nytt skyltsystem är framtaget för kommunens fornlämningsmiljöer och 11 av dessa har fått nya skyltar med nytt innehåll.

Föreningsliv/civilsamhälle, medborgarinflytande, integration och samverkan (Idélabbet)

Målområden som enheten arbetar för att uppnå:

- Ungdomar har tillgång till mötesplatser som motsvarar ungas behov.
- Engagera fler vuxna på stan genom ökad samverkan med civilsamhället dvs våra medborgare i form av föräldrar, föreningar, grannsamverkan, m fl.
- Främja ett aktivt föreningsliv i kommunen.
- Främja och samarbeta med föreningslivet, ridklubbar och idrottsföreningar.
- Utredda vilka olika forum för medborgarinflytande som kan ge bäst utdelning

Sammanfattning:

Idélabbets uppdrag att arbeta med civilsamhällessamverkan omsattes i form av en samverkansorganisation som bildades för att personer i behov fick hjälp med olika ärenden, i samband med utbrottet av covid-19. Idélabbet tog emot en grupp ungdomar för kommunens erbjudande av sommarjobb. Ett nytt arbetssätt med ungdomsinflytande har implementerats och Idélabbet har fortsatt arbetet med att ta fram lämpliga metoder för medborgarinflytande.

Under covid-19 epidemins utbrott upprättade Idélabbet i samverkan med Ekerö pastorat, Färingsö församling och Mälarökyrkan en samordningsorganisation med syftet att matcha hjälpbehövande personer med personer som kunde hjälpa. Insatsen innebar att människor som inte har någon som t ex kunde handla mat eller hämta ut medicin på apoteket kunde få hjälp med det. Ca 1000 personer anslöt sig till nätverket.

Kultur och fritidsstaben genomförde under våren en kartläggning av hur covid-19 epidemin har påverkat föreningars förutsättningar att bedriva verksamhet samt hur den har påverkat föreningarnas ekonomi, bland de som fått bidrag för Publika arrangemang och öppna aktiviteter. Resultatet visade att föreningarnas ekonomi är beroende av intäkter från deras verksamhet, vilka under rådande pandemi inte kunde genomföras. Beslut togs av Kultur och fritidsnämnden att med hänsyn till det låta föreningar behålla bidraget av Publika arrangemang och öppna aktiviteter trots ej genomförda aktiviteter.

I syfte att utveckla samverkan med civilsamhället har Idélabbet haft flera digitala samverkansmöten med föreningslivet, där dialog har förts kring frågor som föreningarna önskat diskutera och där information från Kultur- och fritidsförvaltningen getts. Teman för samverkansmöten har bestämts av föreningarna.

Ekerö kommun erbjuder feriejobb för unga i åldern 16-18 år. Idélabbet tog emot tio sommarjobbande ungdomar (ungdomskonsulter) under veckor 25-27. Ungdomarna fick utveckla och testa metoder för ungdomsinflytande, vilket resulterade i en socialamediastrategi med unga som målgrupp och ett dialogmöte med tjänstemän kring trygghet och ungas fritid.

Inom ramen för arbetet med att stärka ungas inflytande lanserades hösten 2020 Idéambassadörsprogrammet som är en brobygggarverksamhet för engagerade ungdomar som vill vara en del av samhällsutvecklingen. Idéambassadörernas uppdrag är att driva egna projekt och aktiviteter som kommer samhället till gagn och inspirera andra till liknande initiativ.

Idéambassadörerna är också en resurs för kommunens olika verksamheter och kan fungera som referensgrupp när ett ungdomsperspektiv önskas i utvecklingsarbetet. 11 ungdomar mellan 13-21 år deltar i programmet.

Idélabbet har arbetat med att utveckla och implementera en metod för medborgarinflytande. Utbildningsinsatser har gjorts för samtliga förvaltningar. Syftet är att ge verktyg till medarbetare för att i olika beslut och processer undersöka om, hur och när medborgarinflytandeinsatser kan vara lämpliga. Till stöd i arbetet har en rutin för medborgarinflytande tagits fram.

Idélabbet har också varit involverade i arbetet med utvecklingen av kommunens digitala agenda.

2.2 Andra väsentliga händelser inom Kultur och fritidsnämndens verksamhetsområde, 2020.

Verksamheterna med anledning av covid-19 epidemin

Nedan beskrivs kortfattat hur nämndens verksamheter har anpassats efter pandemin.

Anläggningar och lokaler: Samtliga av kommunens idrottsanläggningar stängdes helt från och med 21 december med anledning av striktare riktlinjer för region Stockholm.

Föreningsbidrag till föreningar: Föreningar som beviljats bidrag för publika arrangemang och öppna aktiviteter beslutades av Kultur och fritidsnämnden få behålla bidraget trots ej genomförda arrangemang.

Biblioteket: Utvecklingsprojekt som beviljats statliga utvecklingsmedel för tvingades skjutas fram.

Biblioteken har haft normala öppettider fram till den 19 december. Åtgärder har vidtagits såsom tidsbegränsning vid datorer, ingen hjälp vid datorer/kopiatorer och färre sittplatser. Efter den 19 december stängdes lokalerna men verksamheten hölls öppen för tidsbokade besök.

Biblioteket har under året utvecklat nya arbetssätt som utomhusverksamheten "Kultur i ur och skur", take-away leveranser med hjälp av volontärer samt digital julkalender.

Fritidsgårdarna: Fredagsaktiviteter som disco och filmkväll samt platsobunden verksamhet har ställdes in. För att kompensera för inställd verksamhet infördes "fritidsgård on-line" där olika aktiviteter genomfördes, on-lineverksamheten nådde ett 80-tal ungdomar per tillfälle. Fritidsgården har även livestreamat från gården med upp till 100 personer som tittat live och 236 visningar.

Kulturskolan: Digital undervisning infördes för elever som inte kunde eller ville delta i undervisning på plats. Höstterminen avslutades med striktare restriktioner vilket innebar att ca 70 elever fick en del av terminsavgiften återbetald för att garantin inte kunde uppfyllas bland annat pga stopp för timvikarier, åldersgränser och för att elever tackade nej till digital undervisning. Endast ett fåtal konserter och uppspel i fysisk och digital form har kunnat genomföras under året, vilket skiljer sig från andra år.

Idélabbet: Upprättade i samverkan med Ekerö pastorat, Färingsö församling och Målarökyrkan en samordningsorganisation med syftet att matcha hjälpbehövande personer med personer som kan hjälpa. Insatsen innebar att människor som inte har någon som t ex kunde handla mat eller hämta ut medicin på apoteket kunde få hjälp med det.

Slottet: Många konferenser och privat bokningar avbokades. Under vår och tidig höst erbjöd slottet lunch med servering direkt från köket i stället för buffé. Efter att striktare riktlinjer kom i oktober stängdes lunchserveringen införde de cateringverksamhet fram till jul. Därefter stängdes verksamheten för året.

2.3 Digitalisering

Under våren 2020 har ett utvecklingsarbete påbörjats kring en digital agenda, giltig mellan 2021-2024. Syftet är att skapa målområden för att utveckla förvaltningens digitala service och tjänster. Utöver arbetet med den digitala agendan fokuserar Kultur- och fritidsförvaltningen på sina digitala plattformar. Arbetet fortsätter med att inkludera digitala lösningar vid lokalbokningar och föreningsbidrag.

2.4 Internkontroll

Kultur och fritidsnämnden antog en internkontrollplan för 2020. Planen utgår ifrån en risk och sårbarhetsanalys. Årets internkontroll har fokuserat på:

- Bibliotekssekretess
- Livsmedelshantering på Ekebyhovs slott
- Samverkan med föreningar kring fördelning av tider i lokaler, ska genomföras.
- Bidragshantering inom rätt angiven tid
- Bokningsbekräftelse och grundläggande kursinformation om tid, plats, lärare och kontaktpuppgift ska lämnas till kund direkt vid bokningstillfället.
- Rutin för utdrag ur belastningsregistret för föreningsledare med barn och ungdomsverksamhet.

Internkontrollen visar att rutinerna efterföljs utan anmärkning i alla moment förutom:

- Rutiner för bibliotekssekretess: Rutiner för bibliotekssekretessen finns och följs. Däremot har en risk identifierats och åtgärder har vidtagits. Det gäller tydligare dokumentation av rutinerna samt placering av lånedisk.
- Livsmedelshantering: Rutiner för *dokumentation* av temperaturer har vid några tillfällen inte har följts. Däremot har själva temperaturerna inte avvikit från bestämda normer. Åtgärder har vidtagits för att säkra dokumentationsrutinerna.

3. Verksamhetsmått

Tabell med verksamhetsmått, se bilaga 3.

Kommentarer till verksamhetsmått:

Bibliotek

Utlånen på folkbiblioteken av böcker har minskat påtagligt under 2020, vilket är en konsekvens av att färre personer besökt verksamheten på grund av covid-19. Biblioteket har erbjudit möjlighet att hämta beställda bokkassar, med det har inte kompenserat för de minskade fysiska besöken. Lån av e-böcker har också minskat något, vilket går emot vad som kunnat förväntas.

Kulturskola

Antalet unika elever har minskat med 58 elever mellan 2019 och 2020. Förklaringen är förmodligen covid-19. Digital undervisning, inställda/uppskjutna föreställningar, begränsningar i den fysiska undervisningen har gjort att färre än vanligt återanmält sig till höstterminen. Förmodligen har vissa föräldrar varit mer återhållsamma med att nyanmäla sina barn till kurser pga av osäkerhet kring pandemin.

Kulturskolan har inte heller kunnat genomföra marknadsföring fullt ut pga av att en del skolor inte tilläts ta del av skolkonserten, ingen instrumentprovning, inget tillfälle där de kunde träffa barn och föräldrar tillsammans och Kulturskolans lärare har inte tillåtits besöka skolor för att visa instrument och prata om kulturskolan. Kulturskolan har inte kunnat genomföra planerade föreställningar och samarbeten. Allt detta har sammantagit resulterat i att Kulturskolan inte kunnat marknadsföra sig.

Ungas mötesplatser / fritidsgård

Antalet fritidsgårdsbesökare är i stort sett oförändrade sedan 2019. Med tanke på de förändringar som gjordes i verksamheten på grund av riktlinjer för smittspridning av covid-19, förväntades gårdsbesökarna minska, vilket alltså inte skedde.

Aktiviteter i föreningars barn och ungdomsverksamhet

Antal aktiviteter har minskat med 16 609 st. Minskningen förklaras med smittskyddsrestriktionerna som infördes under året vilket påverkade föreningsidrotten mycket. Minskningen är synlig i samtliga idrotter. Tidigare år har antalet aktiviteter ökat år för år. Föreningarna kompenseras för bortfallet genom att bidrag utgick för samma nivåer som höstterminen 2019.

Antal föreningar med barn och ungdomsverksamhet

Jämförelsen görs mellan antal föreningar vårterminen 19 och vårterminen 20. Antalet har minskat med en förening (Stockholm segelsällskap). Covid-19 epidemin har alltså inte påverkat antalet aktiva föreningar påtagligt, däremot har antalet träningstillfällen minskat.

4. Årets resultat

Bruttokostnaden för året är 82,4 mnkr. Nettokostnaden är 65,9 mnkr, vilket är 1,3 mnkr sämre än budgeterat på 64,6 mnkr. Förvaltningen centralt inklusive nämnden visar ett resultat i nivå med budget och enheterna visar ett negativt resultat på 1,3 mnkr. De totala intäkterna understiger budget med 2,3 mnkr och de totala kostnaderna understiger budget med 1 mnkr. Utfallet är starkt påverkat av pandemin då rådande restriktioner har lett till minskade volymer och därmed minskade intäkter för flera verksamheter. Bedömningen är att Kultur- och fritidsnämndens verksamheter hade haft en ekonomi i balans totalt sett, om än nätt och jämt, om inte pandemin hade inträffat.

Minskning av intäkter jämfört budget återfinns hos Ekebyhovs slott motsvarande 2,4 mnkr, lägre hyresintäkter idrotts- och fritidsanläggningar 0,4 mnkr, lägre elevintäkter kulturskolan 0,3 mnkr och minskad uthyrning av Erskinesalen 0,1 mnkr. Intäktsminskningarna är till stor del en effekt av pandemin. Biblioteket har en intäktsökning på 0,4 mnkr bland annat beroende på erhållit statsbidrag 0,2 mnkr. Fritidsgårdar har en intäktsökning på 0,5 mnkr jämfört budget då man erhållit extra medel för trygghetsatsning i två omgångar motsvarande 0,5 mnkr. Närmare 0,5 mnkr i statsbidrag av engångskaraktär har erhållits för sjuklöner.

På kostnadssidan understiger personalkostnaderna budget med närmare 1 mnkr, det är svårt att bedöma hur stor del som beror på Corona då året har innehållit vakanser och sjukskrivningar. Sjuklönekostnaderna uppgick till närmare 0,6 mnkr att jämföras med förra årets 0,4 mnkr. Kostnader som tillkommit på grund av pandemin i övrigt uppskattas till 0,3 mnkr bland annat i form av material för minskad smittspridning.

Flera enheter visar underskott jämfört budget beroende på intäktsminskningarna under året, Ekebyhovs slott 2,1 mnkr och Idrotts- och fritidsanläggningar 0,9 mnkr där underskottet förutom intäktsminskningar beror på ökade bevakningskostnader och kostnader för inköp av inventarier till idrottslokaler. Flera enheter visar överskott jämfört budget. Biblioteket visar ett överskott på närmare 0,9 mnkr jämfört budget beroende på lägre personalkostnader, ersättningar för sjuklönekostnader samt statsbidrag 0,2 mnkr till stärkta bibliotek. Kulturhuset inklusive programverksamheten visar ett överskott på 0,8 mnkr beroende på sjukskrivning och minskad verksamhet som följd av pandemin. Övriga verksamheter visar mindre avvik från budget.

Kostnader för förtroendevalda

Total kostnad för ersättning och förlorad arbetsförtjänst, arvoden och andra förmåner till de förtroendevalda. (KFS 07:1 § 16)

(tkr)	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvik
Ersättningar till förtroendevalda	-345	-213	-284	71
Övriga kostnader nämnden *)	-39	-12	-65	53
Summa:	-384	-225	-349	124

*) Exkl kostnader för tjänstemannastöd, tex nämndsekreterar.

Bedömning görs att den positiva avvikelsen jämfört budget är en effekt av pandemin med färre reseersättningar och lägre möteskostnader.

5. Investeringar

Investeringsbudgeten uppgick till 11,8 mnkr och under året har investeringar i inventarier och maskiner skett för 1 mnkr samt att 1,5 mnkr har överförts till Tekniska kontoret. Inom idrott- och fritidslokaler har investering gjorts i bland annat fotbollsmål, innebandysarg Mälaröhallen och ljudanläggning till Vikingahallen. Investeringsramen för maskiner innehöll inköp av ismaskin till Träkvistavallen. Ismaskinen finns på plats men med leasingavtal i stället för investering.

När det gäller lokalinvesteringar överfördes 1,5 mnkr av ursprunglig investeringsbudget till tekniska kontoret för aktivitetsytor. Under förra året överfördes medel och uppdrag till tekniska nämnden för igångsättning av aktivitetshus i Svanhagen och förstudie för ombyggnad av kulturhuset och därför finns inget utfall för dessa projekt år 2020. Övriga lokalprojekt har flyttats framåt i tiden.

6. Framåtblick

En detaljerad plan för nämndens kommande arbete är antagen i form av Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2021- 2022. Nedan beskrivs i huvuddrag kommande arbeten:

- Fortsatt arbete med Kommunfullmäktiges mål, särskilt fokus på de mål som inte uppnåtts under 2020. Se bilaga 5.
- Badhuset, arbetet med att skapa en organisation intensifieras under 2021.
- Utveckling av två sportanläggningar i anslutning till skolor i Sandudden och Bryggavägen med beskrivning av verksamhet, ansvar, budget mm.
- Idrottspolitiskt program, handlingsplan ska tas fram under 2021.
- Medborgarinflytande, arbetet med att utveckla former fortsätter.
- Diskussion om fortsatt övertagande av idrottsanläggningar från tekniska nämnden.
 - Fortsatt uppföljning av effekter av Coronapandemin och vilka slutsatser man drar för verksamhetens utveckling.

Utöver ovanstående blir det viktigt att titta på finansieringen av investeringar samt kostnadsutvecklingen över tid för inköp av inventarier när det gäller uppdraget att ansvara för driften av idrotts- och fritidsanläggningar. Det gäller allt från inköp till gymnastiksalar till inventarieinköp till badhuset samt längre fram nya sportanläggningar.

Elisabet Lunde
Kultur- och fritidschef

Annika Magnusson
Utvecklingsledare

Bilaga 1. Resultaträkning Kultur och fritidsnämnden inkl kommunal produktion kultur

Kultur- och fritidsnämnden

(tkr, inkl interna transaktioner)	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvik 2020
Summa externa intäkter	7 397	5 692	6 906	-1 214
-varav statsbidrag	1 690	697	25	672
-varav taxor och avgifter	1 450	1 514	1 885	-371
Summa interna intäkter	11 247	10 793	11 902	-1 109
-varav driftsersättningar	8 913	9 326	9 402	-76
-varav lokalhyresersättning / intern hyresintäkt				0
Summa Intäkter	18 644	16 485	18 808	-2 323
Personalkostnader inkl po	-34 949	-36 437	-37 390	953
Lokalhyra intern	-26 664	-25 765	-25 765	0
Lokalhyra extern	-221	-4	-15	11
Övriga externa kostnader	-19 973	-17 717	-18 726	1 009
Köp av huvudverksamhet	-195	-68	-184	116
Driftsersättningar	0	0	0	0
Lokalhyresersättningar	-2	0	0	0
Övriga interna kostnader	-582	-1 834	-716	-1 118
Avskrivningar o internränta	-540	-609	-631	22
Summa Kostnader	-83 128	-82 434	-83 427	993
Nettokostnad	-64 483	-65 949	-64 619	-1 330

Bilaga 2. Verksamhetens utfall och resultat

tkr	Utfall 2019	Utfall 2020			Budget 2020			Avvikelse
	netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	netto
TOTALT	-64 485	16 485	-82 434	-65 949	18 808	-83 427	-64 619	-1 330
Politisk nämnd	-384		-225	-225		-349	-349	124
Ungdomsverksamhet	-6 190	7 490	-13 735	-6 245	7 050	-13 445	-6 396	150
Verksamhetsstöd	-2 439		-2 324	-2 324		-2 389	-2 389	65
Integration	-1 041		-1 267	-1 267		-1 136	-1 136	-131
Kulturlokaler	-2 219	37	-2 498	-2 460	150	-2 546	-2 396	-64
Kulturenheten/Kulturhuset	-2 380	38	-1 886	-1 847		-2 680	-2 680	833
Kulturskolan	-7 913	1 528	-10 588	-9 060	1 848	-10 742	-8 894	-167
Konst och kulturmiljövård	-205	8	-238	-229	10	-395	-385	156
Stöd till kulturverksamhet	-756		-675	-675		-750	-750	75
Bibliotek	-11 382	4 064	-13 388	-9 324	3 630	-13 825	-10 195	871
Idrotts- och fritidsanläggningar	-25 180	643	-26 863	-26 221	1 050	-26 375	-25 325	-896
Ekebyhovs slott	-1 505	2 674	-5 509	-2 835	5 070	-5 785	-715	-2 120
Förvaltning central & gem vrk	-2 891	3	-3 238	-3 236		-3 010	-3 010	-226

Bilaga 3. Verksamhetsmått

Nyckeltal	Utfall 2019-12	Utfall 2020-12	Förändring
Utlån bibliotek	128 087	119 887	-8179
Varav e-böcker	5057	5379	+322
Elever i Kulturskolan	624	566 st (72 i sommarkurser)	-58
Antal besökare fritidsgårdar, vardagar	50	56	+6
Antal besökare fritidsgård, fredagar	160	158	-2
Aktiviteter i föreningars barn och ungdomsverksamhet	220 421	203 812	-16 609
Föreningar med ungdomsaktiviteter	41 (vt-19)	40 (vt-20)	-1

Bilaga 4. Investeringar

Kultur- och
fritidsförvaltningen

Investeringar tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Avslutat
Inventarier - fritidslokaler	261	550	289	J
Inventarier - övr verksamheter	580	500	-80	J
Maskiner*	131	1 500	1 369	
Lokaler:				
Konstnärlig utformning	0	2 900	2 900	
Miljösäkring**	0	2 300	2 300	J
Kulturhuset utveckling	0	550	550	
Svanängen	0	1 000	1 000	
Skå flygfält	0	500	500	
Överfört till Tekniska nämnden:				
Aktivitetsytor	1 500	2 000	500	
Summa	2 472	11 800	9 328	